

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 54Pc/26/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5124205721
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Gomolová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2024:5124205721.1

Uznesenie

Okresný súd Žilina v právnej veci navrhovateľky (osoby oprávnenej na výživné): A. B. C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E., F. XXXX/XX, t. č. bytom E., D. XX, proti odporcovi (osobe podľa návrhu povinnej platiť výživné): G. H., I. D., I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E., F. XXXX/XX, o návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka doručila súdu dňa 13.05.2024 návrh na určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky a návrh nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd uložil povinnosť odporcovi, aby navrhovateľke platil príspevok na výživu rozvedenej manželky v sume 300,- eur mesačne vždy do 15.dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky s účinnosťou od podania návrhu do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

2. Svoj návrh odôvodnila tým, že manželstvo s odporcom bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 37P/151/2020 – 131 zo dňa 25.02.2022 v spojení s opravným uznesením č. k. 37P/151/2020 – 142 zo dňa 21.03.2022 a v spojení s rozhodnutím odvolacieho Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoP/41/2022 zo dňa 29.09.2022, právoplatným dňa 28.04.2022, a súčasne boli upravené práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom. Naposledy boli práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom upravené rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 9P/65/2023 a to tak, že maloletá D. a maloletá D. sa zverujú do osobnej starostlivosti matky a otec je povinný prispievať na výživu oboch maloletých spolu sumou 250,- eur mesačne. Rozhodnutie doposiaľ nie je právoplatné. Od posledného rozhodovania súdu došlo na strane matky k zásadnej zmene pomerov, ktoré značným spôsobom ovplyvnili finančnú situáciu navrhovateľky. Jej pracovný pomer bol ukončený ku dňu 31.03.2024, ktorý bol dohodnutý v období od 01.03.2021 do 31.03.2024 na zastupovanie počas materskej dovolenky, nakoľko nebola možnosť ďalšieho zamestnania. Od 01.04.2024 je navrhovateľka nezamestnaná a zaradená do evidencie uchádzačov o zamestnanie, ktorá trvá aj naďalej. Napriek intenzívnej snahe sa jej nepodarilo nájsť si zamestnanie a opäť si zabezpečiť pre seba príjem. Jediným jej príjmom je dávka v nezamestnanosti vo výške 50% denného vymeriavacieho základu na obdobie 6 mesiacov vo výške 20,245 eur na deň, čo predstavuje cca 600 – 620,- eur mesačne a prídavky vo výške 60,- eur, ktoré poberá na maloletú D.. Na maloletú D. a D. ich poberá odporca. Navrhovateľka daňový bonus od 04/2024 nepoberá. Vzhľadom k tomu, že medzi navrhovateľkou a odporcom dochádzalo k nezhodám, hádkam a konfliktom, v záujme predchádzania nedorozumeniam a v záujme ich dcér, ale aj naliehania odporcu, navrhovateľka odišla zo spoločnej domácnosti a býva v 3-izbovom byte svojho brata, ktorý jej ho dočasne poskytol na užívanie, pokiaľ sa nevyrieši jej ďalšia bytová otázka a vyporiadanie BSM, predmetom ktorého je aj 4-izbový byt v Žiline, ktorý obýva odporca s plnoletou dcérou D.. Keďže ešte nie je právoplatné rozhodnutie o zmene striedavej starostlivosti ich ďalších dvoch dcér, ktoré si striedajú v týždenných intervaloch a podľa navrhovateľky by tak malo dochádzať k rovnakému podielu na úhradách oboch dcér, čo odporca aj napriek výzvam navrhovateľky nerealizuje a náklady oboch dcér je nútená znášať

sama. Zo svojho príjmu cca 600,- eur nie je schopná uhrádzať svoje nevyhnutné mesačné výdavky a súčasne si plniť vyživovaciu povinnosť k trom dcéram. Navrhovateľka uviedla svoje mesačné náklady vo výške cca 635,- eur (nájom 250,- eur, výživné na Karin vo výške 90,- eur, hygiena, oblečenie, obuv vo výške 30,- eur, telefón vo výške 30,- eur, lieky, ošetrovanie, zubár vo výške 10,- eur, splátky za práčku vo výške 60,- eur, vreckové pre maloleté deti vo výške 30,- eur školské potreby vo výške 20,- eur, PHM v závislosti od cestovania dcér z/do školy a na chalupu vo výške priemerne 90,- eur a náklady na osobné motorové vozidlo ako servis, poistenie vo výške cca 700,- eur ročne, plyn a voda na chalupu vo výške 25,- eur). Mesačné náklady na maloleté deti vyčísliť cca na výšku 410,- eur (strava v škole vo výške 240,- eur, internát vo výške 100,- eur, hygiena, ošatenie, obuv vo výške 40,- eur, telefóny vo výške 20,- eur, lieky, ošetrovanie, zubár vo výške 10,- eur, vreckové, cestovné vo výške 30,- eur, školské potreby 20,- eur). Súčasne navrhovateľka uviedla daň za komunálny odpad vo výške cca 120,- eur ročne na tri osoby. Náklady na stravu v škole a internát pre maloleté deti si rodičia delia tak, že ich uhrádzajú striedavo, avšak otec nie vždy uhradza platby včas, príp. navrhovateľka o tom nemá prehľad. Náklady na stravu pre tri osoby navrhovateľka uviedla vo výške cca 200,- eur. Celkové mesačné náklady navrhovateľky vrátane nákladov na dve maloleté deti tak predstavujú výšku cca 1.245,- eur. Podľa dostupných informácií navrhovateľky má odporca príjem cca 2.000,- eur. a prídavky na deti vo výške 120,- eur. Podľa vyjadrenia navrhovateľky vymedzenie rozsahu príspevku na výživu rozvedeného manžela ako primeranej výživy predstavuje úhradu nákladov nielen na stravovanie, ale aj náklady na uspokojenie ďalších nevyhnutných životných potrieb odôvodnených vekom, zdravotným stavom, životným spôsobom a ostatnými okolnosťami. Jedná sa o povinnosť rozvedeného manžela prispievať na výživu bývalému manželovi, ktorý nie je schopný sám sa živiť. Navrhovateľka má za to, že na jej strane existujú zákonné dôvody odôvodňujúce vydanie neodkladného opatrenia a je potrebné bezodkladne upraviť pomery, nakoľko bez finančnej pomoci odporcu nie je schopná uhrádzať ani základné nevyhnutné životné náklady pre seba a maloleté deti. Obáva sa, že by mohlo dôjsť k závažným následkom až ujme existenčného charakteru, čo by mohlo zanechať aj vážnejšie až trvalé následky na rodine a maloletých deťoch, vzniku poddlžnosti, resp. nemožnosti plnenia vyživovacej povinnosti. S poukazom na vyššie uvedené a uvádzané dôvody má navrhovateľka za to, že na jej strane v súčasnosti z dôvodu kritickej situácie a nedostatku finančných prostriedkov existuje osvedčená potreba neodkladnej a okamžitej úpravy a zároveň sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, jej návrh je naliehavý a opodstatnený. Navrhovateľka poukazuje na skutočnosť, že v 10/2023 súd rozhodol o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom D. a D., ktorým boli zverené do starostlivosti matky, rozhodnutie ešte nie je právoplatné, ale maloleté deti zotrávajú prevažne v domácnosti navrhovateľky. V časti výživného nie je rozhodnutie predbežne vykonateľné. Odporca dosahuje vyšší príjem a preto ho žiadala, aby náklady na maloleté deti uhrádzal vo vyššej miere ako ona, avšak s odporcom nie je možná akákoľvek dohoda. Vzhľadom na stratu zamestnania od 04/2024 nie je navrhovateľka schopná uhrádzať zo svojho minimálneho príjmu po úhradách výživného a výdavkoch dvoch maloletých detí v svoje základné nevyhnutné potreby, v dôsledku čoho má za to, že je opodstatnená dočasná úprava pomerov a nariadenie neodkladného opatrenia do rozhodnutia vo veci samej.

3. S návrhom doručila navrhovateľka rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 37P/151/2020 – 131 zo dňa 25.02.2022, opravné uznesenie č. k. 37P/151/2020 – 142 zo dňa 21.03.2022, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10CoP/41/2022 zo dňa 29.09.2022, rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 9P/65/2023 zo dňa 30.10.2023, odvolanie otca zo dňa 28.11.2023, odvolanie matky zo dňa 27.11.2023, oznámenie ÚPSVaR Žilina o zaradení navrhovateľky do evidencie uchádzačov o zamestnanie, rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 23.04.2024 o dávke v nezamestnanosti, doklady o mesačných výdavkoch.

4. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“ na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

8. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia súd nevykonáva dokazovanie a poskytuje ochranu len v nevyhnutnom rozsahu a neodkladne iba v prípade, ak navrhovateľ osvedčí existenciu svojho práva a preukáže dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia. Účelom neodkladných opatrení je rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu a rýchla úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej. Ide len o skúmanie splnenia podmienok bezodkladnosti vydania rozhodnutia. Na nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe neodkladnej úpravy. Predpokladom jeho nariadenia je teda existencia naliehavej potreby operatívneho zákroku, ktorá neznesie odklad. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

9. Neodkladné opatrenie vo veciach platenia výživného môže súd nariadiť: a) na návrh ak ide o výživné pre inú než maloletú osobu, b) aj bez návrhu ak ide o výživné pre maloleté dieťa. Toto neodkladné nariadenie možno nariadiť bez zreteľa na to, o aké výživné ide. Dôležité je len to, že sa uplatňuje nárok na výživné, ktorého dôvod spočíva v ustanoveniach zákona o rodine. Aktívne legitimovaný je ten, komu patrí zákonom ustanovený nárok na výživné a osvedčí ho spôsobom, ktorý predpisuje zákon o rodine, t.j. uvedie a osvedčí rodinný vzťah, ktorý opodstatňuje platenie výživného. Pasívne legitimovaný je ten, kto je podľa zákona o rodine povinný platiť (poskytovať) výživné. Osvedčenie vyžadujú aj schopnosti a možnosti povinného. Napriek tomu, že sa osvedčujú aj schopnosti a možnosti povinného, obsahom neodkladného opatrenia bez zreteľa na to, ktorý druh vyživovacej povinnosti sa má plniť, je výživné v nevyhnutnej miere. Z toho vyplýva, že rozsah výživného v neodkladnom opatrení sa zásadne odlišuje od jeho rozsahu v konečnom rozhodnutí, výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných (životných) potrieb oprávneného a nie je rozhodujúce, že povinný je schopný platiť aj vyššie dávky výživného. Výživné priznané neodkladným opatrením má nevyhnutnú mieru plnenia aj pre oprávnenú osobu. Výživné bez ohľadu na oprávnené potreby tejto osoby, má postačovať na uhrádzanie základných životných potrieb.

10. Súd po oboznámení sa s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho prílohami dospel k záveru, že navrhovateľka predloženým rozsudkom o rozvode manželstva osvedčila právny vzťah s odporcom ako bývalým manželom, ktorý základná právny nárok na plnenie v zmysle ustanovení zákona o rodine o príspevku na výživu rozvedeného manžela. Navrhovateľka má príjem vo forme dávky v nezamestnanosti vo výške 20,24510 eur na deň (cca 627,- eur mesačne v závislosti od počtu dní v príslušnom mesiaci). Na druhej strane navrhovateľka neosvedčila naliehavosť a nevyhnutnosť určenia výživného na rozvedenú manželku formou neodkladného opatrenia a teda neosvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. Výživné priznané neodkladným opatrením podľa § 366 CMP má nevyhnutnú mieru jeho plnenia aj pre oprávnenú osobu. Výživné určené neodkladným opatrením bez ohľadu na oprávnené potreby má postačovať na uhrádzanie základných životných potrieb. V predmetnej veci navrhovateľka je schopná si zo svojho príjmu – dávky v nezamestnanosti zabezpečiť základné životné potreby. Z predloženého výpisu mesačných výdavkov, uvedených v bode 2 tohto uznesenia, možno za nevyhnutné považovať náklady na bývanie, ktorými však okrem svojich bytových potrieb zabezpečuje tieto aj svojim dcéram (250 eur : 3 osoby) a ďalej potraviny vo výške cca 100,- eur. Vzhľadom na uvedené (pravidelný mesačný príjem navrhovateľky vo výške cca 620,- eur a jej mesačné výdavky na zabezpečenie nevyhnutných potrieb cca 190 eur), súd nemal preukázať takú životnú situáciu navrhovateľky, aby odporcovi určil prispievať na jej výživu formou neodkladného opatrenia. To, že má navrhovateľka zvýšené výdavky na maloleté deti z dôvodu, že napriek neprávoplatnému rozhodnutiu o jej výlučnej starostlivosti sa tieto u nej zdržiavajú a ich otec si neplní vyživovaciu povinnosť, je možné riešiť iným nástrojom právnej ochrany vo vzťahu k maloletým deťom (neodkladné opatrenie ak sú splnené zákonom stanovené podmienky) a nie je možné tieto výdavky kompenzovať príspevkom na výživu rozvedenej manželky, z ktorého je oprávnená na plnenie navrhovateľka a nie maloleté deti.

11. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia konštatuje, že nie sú splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia a preto návrh zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 Civilného sporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, ktoré vznikli štátu, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci (zákon č. 65/2001 Z.z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov).